

Визнання особи безвісно відсутньою

Метою визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою є усунення невизначеності у цивільних та інших правовідносинах за участю цієї особи у випадках її тривалої відсутності у місті постійного проживання та відсутності відомостей про місце її перебування.

Безвісна відсутність – це посвідчення в судовому порядку тривалої відсутності фізичної особи в місці її постійного проживання за умов, якщо не вдалося встановити місце її знаходження (перебування).

Підставами для визнання фізичної особи безвісно відсутньою є сукупність юридичних фактів, до яких включаються:

- відсутність відомостей про перебування фізичної особи у місці її постійного проживання. При цьому слід мати на увазі, що у фізичної особи може бути декілька місць проживання, тому відповідні дані повинні перевірятись за всіма відомими місцями проживання цієї особи;

- відсутність відомостей про дійсне перебування особи і неможливість отримати такі відомості. Встановлення цих обставин відбувається шляхом надіслання запитів до житлово-експлуатаційних організацій, органів внутрішніх справ, органів місцевого самоврядування за останнім місцем проживання відсутнього, викликом свідків;

- вплив річного строку з дня одержання останніх відомостей про місце перебування фізичної особи. У разі неможливості встановити день одержання останніх відомостей про місце перебування особи початком її безвісної відсутності вважається перше число місяця, що йде за тим, у якому були одержані такі відомості, а в разі неможливості встановити цей місяць – перше січня наступного року;

- наявність у заявника правової зацікавленості у вирішенні питання про визнання особи безвісно відсутньою.

Законодавство не визначає кола осіб, які можуть бути заявниками по даній справі. Разом з тим вважається, що ними можуть бути діти, один з подружжя, батьки, будь-які члени сім'ї, кредитори або інші зацікавлені особи. Не виключається і те, що заявниками можуть бути і зацікавлені юридичні особи.

Правова зацікавленість визнання особи безвісно відсутньою може полягати у необхідності надання утримання за рахунок майна відсутньої особи, виконання її зобов'язань, припинення зобов'язань з участю відсутньої особи.

В багатьох випадках заявники обґрунтовують судове визнання особи безвісно відсутньою необхідністю припинення сплати житлово-комунальних

послуг за дану особу, розірвання шлюбу, виїздом дитини безвісно відсутнього за кордон тощо.

Справа про визнання фізичної особи безвісно відсутньою розглядається судом в порядку окремого провадження за місцем проживання заявника або за останнім відомим місцем проживання (перебування) фізичної особи, місце перебування якої невідоме, або за місцем знаходження її майна – місце розгляду справи обирає заявник.

У разі визнання доводів заявника обґрунтованими суд ухвалює рішення про визнання фізичної особи безвісно відсутньою. На такий випадок чинне законодавство передбачає встановлення опіки над його майном.

Опіка над майном фізичної особи може встановлюватись нотаріусом у двох випадках:

- якщо особа оголошена безвісно відсутньою за рішенням суду;
- якщо місце перебування особи невідоме, до ухвалення рішення про визнання її безвісно відсутньою.

Опікун над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти, приймає виконання цивільних обов'язків на її користь, погашає за рахунок її майна борги, управляє цим майном в її інтересах.

За заявою заінтересованої особи опікун над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти, надає за рахунок цього майна утримання особам, яких вони за законом зобов'язані утримувати.

Опіка над майном припиняється у разі скасування рішення суду про визнання фізичної особи безвісно відсутньою, а також у разі появи особи, зниклої безвісти.

Головний спеціаліст
Управління з питань нотаріату
Н.В. Гурська